

B1

BE ONE MAGAZINE

Volume 4 Issue 47 August 2011

BAIETAN MASTER PLAN TOWARD AN ULTIMATE- SUSTAINABLE FUTURE

- **Green Architecture on the Parallel Road (16) : Benjamin Garcia Saxe**
- Bas van Beek : The Bad Boy of Dutch Design
- **Worapan Klampliboon : Super Green Studio**
- Coral City : A Disaster-Resistant Eco Village
- **Between Walls : Somewhere Nice to Sit and Eat**

B1 MAGAZINE

ISSN 1905-8578

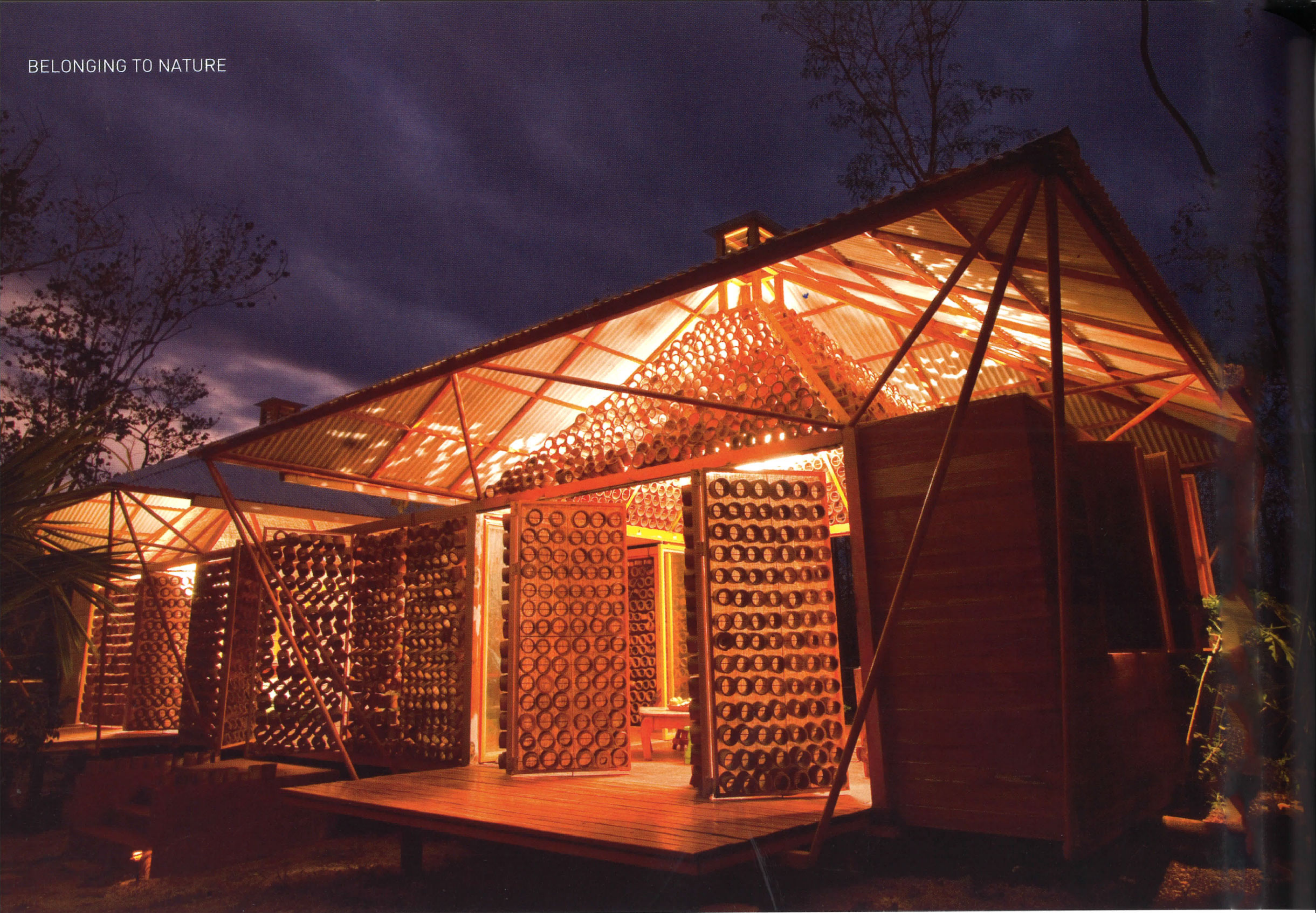
9 771905 857006

110813

(LH)

100.00

1

สถาปัตยกรรมเขียวในช่องทางคู่ขนาน (16)

Benjamin

Garcia Saxe

สถาปัตยกรรมที่ 3 บนทางแพรงที่ 4

Text: Jaksin Noyraipoom

ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ดาโถมเข้าใส่สังคมโลกประหนึ่งน้ำในฤดูน้ำหลาก นับเป็นการยากที่ประเทศโลกที่สาม ผู้ซึ่งเป็นประเทศ 'ปลายน้ำ' ที่เป็นฝ่ายรับกระแสวัฒนธรรมจากประเทศ 'ต้นน้ำ' ที่พัฒนาแล้วจะดำรงเอกลักษณ์ ความเป็นตัวเองไว้ได้เหมือนเช่นที่ผ่านมา ทำให้ในทุกวันนี้สถาปัตยกรรมในประเทศโลกที่สาม เลื่อนเด่นมาถึง 'ทางสามแพร่ง' ที่มีทาง 3 สายมาบรรจบกัน สายหนึ่งคือทางที่เราเดินมา และอีกสองสายข้างหน้าคือทางที่จะต้องตัดสินใจว่า จะไปทางไหน สายหนึ่งคือการจะปิดตัวเองไม่สนใจกับกระแสโลกภายนอก ส่วนอีกสายคือการเปิดรับทุกอย่างอย่างอิสระเต็มที่ ท่ามกลางกระแสความคิดที่ว่าต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เบนจามิน การ์เซีย เซค (Benjamin Garcia Saxe) สถาปนิกหนุ่มจากประเทศเล็กๆ อย่าง คอสตาริกา กลับเลือกหนทาง ใหม่ให้สถาปัตยกรรมของเขา โดยเขาได้สร้าง 'ทางแพร่งที่สี่' ขึ้น ณ ที่กลางระหว่างทาง 2 สายอันสุดโต่งข้างต้น

2

สถาปนิกแห่งดินแดนอเมริกากลางผู้นี้ ตระหนักดีว่า ไม่ว่าจะเลือกหนทางใดก็นำมาซึ่งปัญหา หากเลือก แนวทางอนุรักษ์นิยมด้วยการปิดตัวเอง สถาปัตยกรรม ที่เกิดขึ้นก็จะกลายเป็นสถาปัตยกรรม 'หิวโหฬาร' ที่จม อยู่แต่อดีตโดยไม่สนใจโลกภายนอก และในที่สุดก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบันได้ แต่หากเลือกอีก แนวทางคือเปิดรับทุกอย่างจากภายนอกอย่างเสรีโดย ขาดสติ งานที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นสถาปัตยกรรม 'ไร้ ห้วนนอนปลายเท้า' ที่หลงลืมรากเหง้าของตนเอง กลาย เป็นสถาปัตยกรรมที่ปฏิเสธอดีต หลงลืมปัจจุบัน และ ไร้อนาคต ดังนั้น หนทางที่ดูเหมือนจะเป็นหนทางที่ ลงตัวและยั่งยืนที่สุดคือ 'ทางสายกลาง' ที่ไม่ดึงและ ไม่หย่อนจนเกินไป สถาปัตยกรรมบนทางแพร่งที่สี่ ของเขาผู้นี้ จึงแฝงไว้ด้วยการผสมผสานข้อดีของ สถาปัตยกรรมจาก 2 กระแส ทั้งจากกระแสโลกาภิวัตน์ กับกระแสท้องถิ่นนิยมเข้าไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืน

1 A Forest for a Moon Dazzler ผลงานชิ้นแรกของ Benjamin Garcia Saxe ตัวอย่างอันเป็นรูปธรรมของการผสมผสานระหว่างกระแส โลกาภิวัตน์กับความเป็นท้องถิ่นได้อย่างลงตัว

2 Benjamin Garcia Saxe สถาปนิกหนุ่มไฟแรงจากคอสตาริกา ผู้นำพา ความทันสมัยและความเป็นท้องถิ่นมาเจอกัน ผ่านงานสถาปัตยกรรม

3 ตัวอาคารตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติโดยมีแนวคิดในการวางผังให้ อาคารเปิดรับธรรมชาติรอบๆ ให้มากที่สุด ผู้อยู่อาศัยสามารถสัมผัส ธรรมชาติได้ดี ทั้งจากอุณหภูมิที่เปลี่ยนไป เสียงนกร้อง ละอองฝน โอเดด ลมโชยๆ รวมทั้งกลิ่นดอกไม้และพืชพรรณรอบๆ

4 มีการใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นอย่างไม้ไผ่และไม้เนื้อแข็งในส่วน ของพื้นและผนัง ในส่วนของโครงสร้างทั้งหมดจะใช้โครงสร้างเหล็กซึ่ง มีความแข็งแรง และในระยะยาวจะใช้งานได้อย่างคุ้มค่ากว่า

5 คาแรกเตอร์ของอาคารแบบกึ่งโมร่ง-กึ่งตึก เป็นคุณลักษณะของ อาคารในเขตร้อน ถูกนำมาใช้เพื่อช่วยให้มีการไหลเวียนของอากาศที่ดี ผสานกับการกันแดดที่มีประสิทธิภาพของหลังคาทำให้อาคารหลังนี้มี ภาพที่น่าสบายตลอดทั้งวันโดยไม่ต้องพึ่งพาเครื่องปรับอากาศ

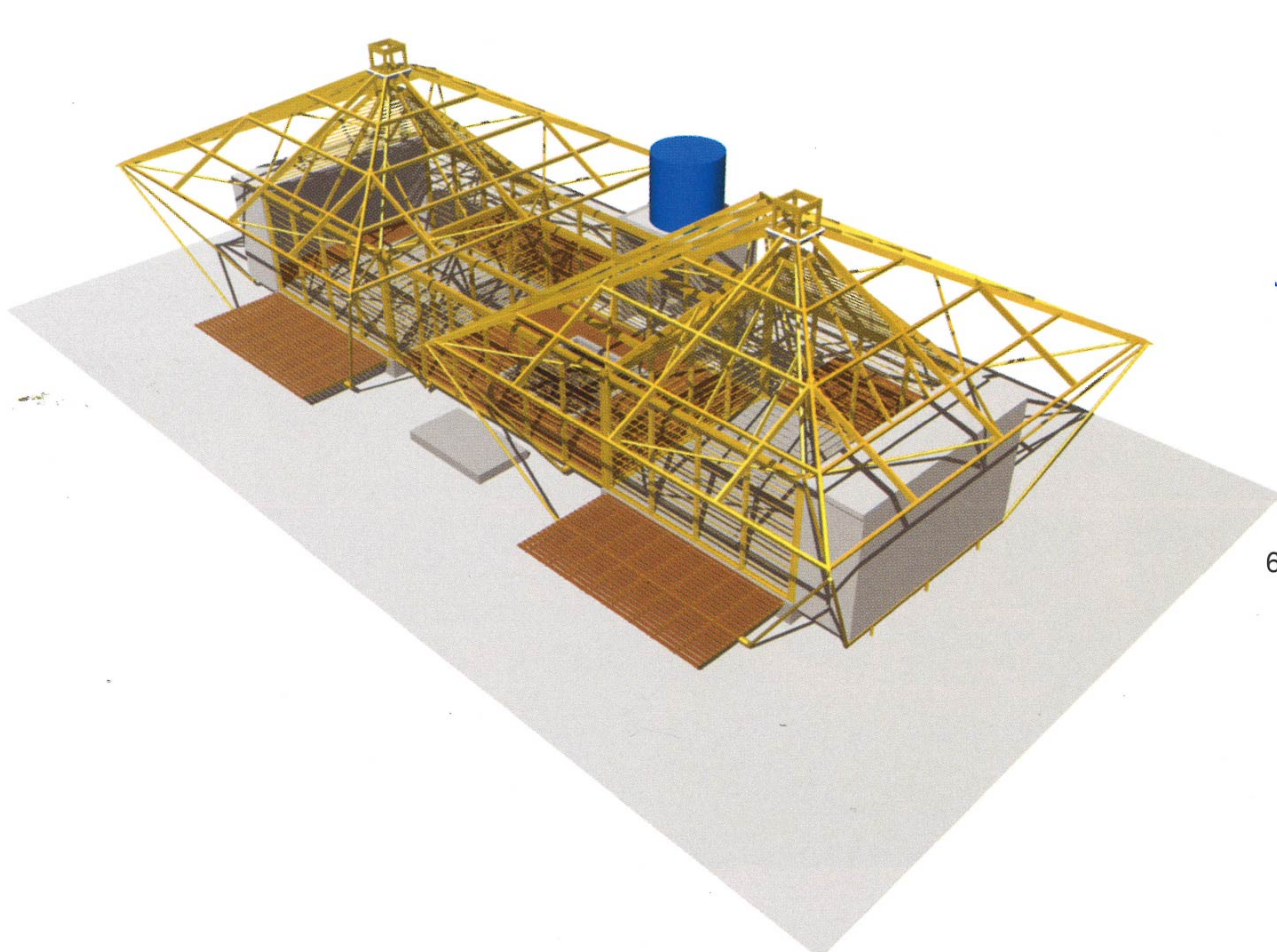
3

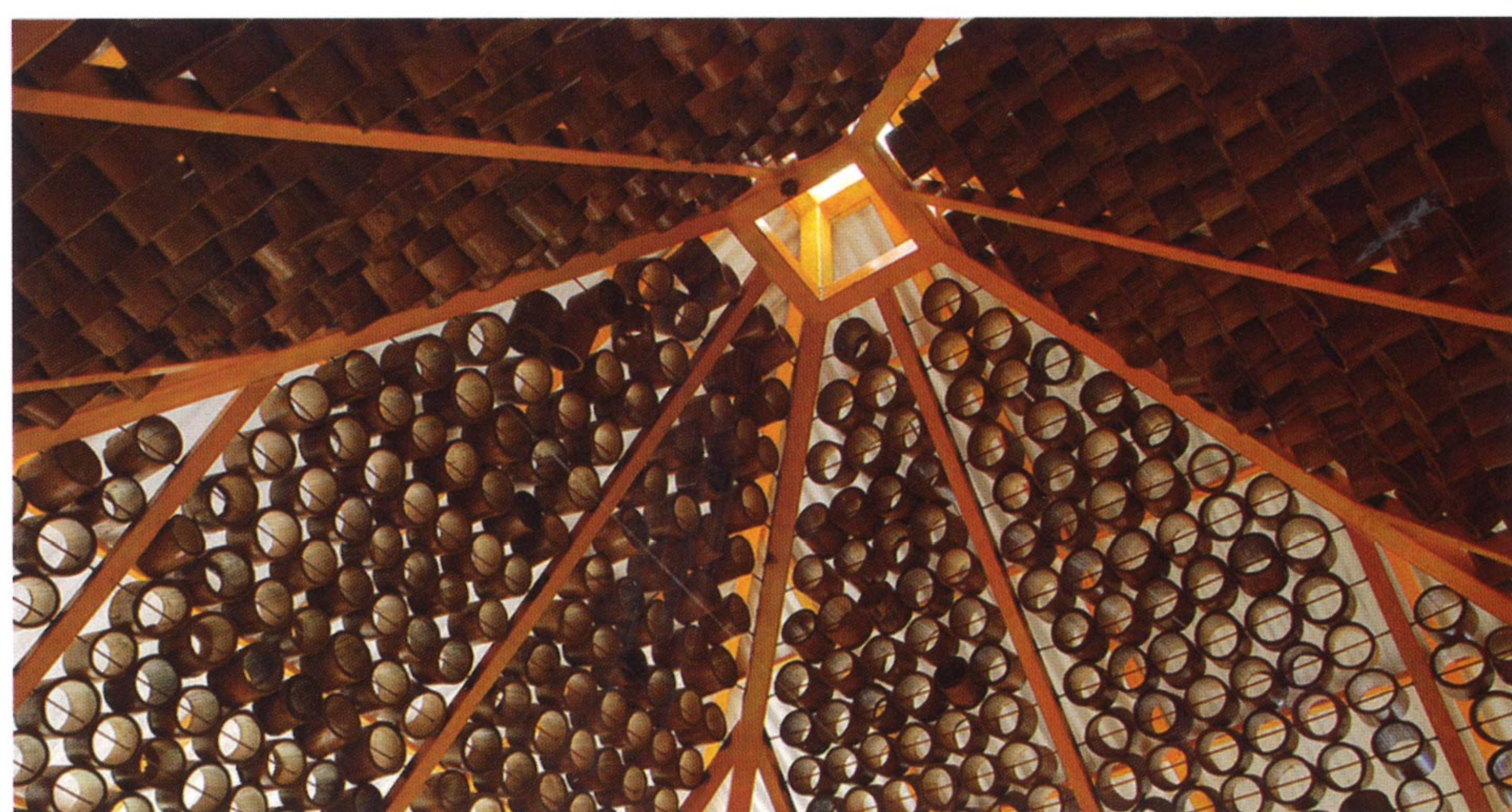
4

5

6

8

ในขณะที่สถาปนิกทั้งที่มีชื่อเสียงและที่ไม่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ต่างให้ความสำคัญกับการมี 'ลายเซ็น' ซึ่งเป็นเสมือนเครื่องบ่งบอกตัวตนของผู้ออกแบบ ผ่านรูปแบบทางสถาปัตยกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สะท้อนลงในทุกชิ้นงานอย่างคล้ายคลึงกัน แต่ตัวของเบนจามิน กลับเห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องรอง โดยเขานั้นจะให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจโครงการมาเป็นลำดับแรก ด้วยการศึกษาให้ลึกซึ้งถึงเงื่อนไขความต้องการที่มีรูปแบบเฉพาะของแต่ละโครงการ ก่อนจะให้เงื่อนไขเหล่านั้นนำไปสู่กระบวนการที่แปรเปลี่ยนจากนามธรรมมาสู่รูปธรรมในที่สุด ทำให้สถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นล้วนมีเอกลักษณ์สะท้อนลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปในแต่ละชิ้นงาน จึงทำให้งานของเขามีรูปแบบที่หลากหลาย แปรเปลี่ยนไปตามหลากหลายเงื่อนไขหลายบริบท ลายเซ็นที่แฝงอยู่ในทุกงานจึงไม่ใช่รูปลักษณ์ภายนอกในเชิงสถาปัตยกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หากแต่เป็นทิวทัศน์และกระบวนการทำงานที่เขาผู้นั้นบรรจุถ่ายทอดออกมาในทุกชิ้นงาน

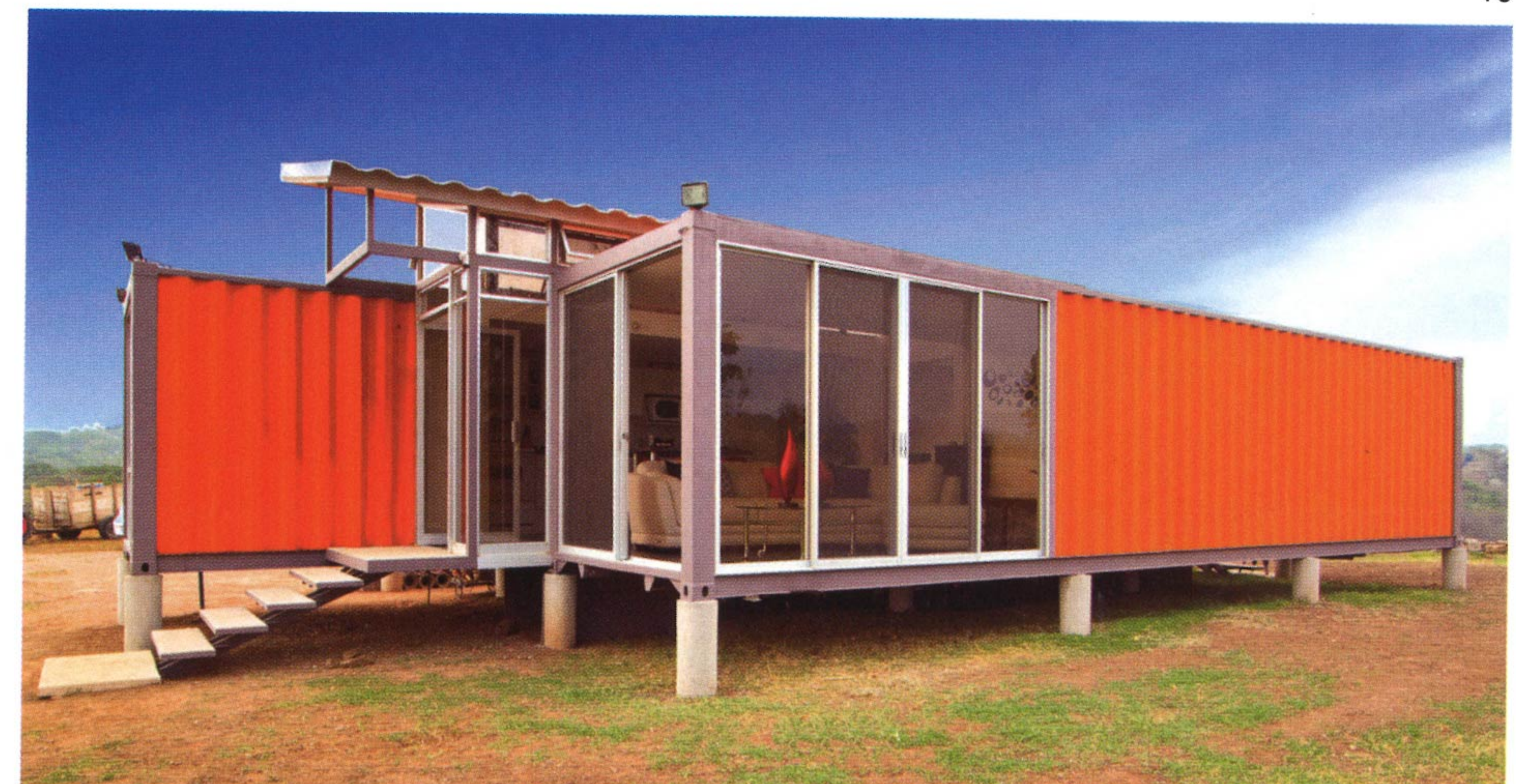
6 ตัวอาคารถูกแบ่งแยกเป็น 2 หลัง หลังหนึ่งเป็นส่วนของห้องครัว อีกหลังหนึ่งจะเป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัวอย่างห้องนอน ทั้ง 2 หลังถูกคั่นกลางด้วย Court ตรงกลาง ที่ทำหน้าที่เป็นพื้นที่เชื่อมกับประตูกึ่งสาธารณะและกึ่งส่วนตัว
7 Court ภายในบ้านที่เปิดให้ธรรมชาติแทรกเข้ามา บริเวณนี้ผู้ออกแบบต้องการสร้างให้เป็นพื้นที่สำหรับให้แม่ของเขาสามารถดูพระจันทร์ตอนกลางคืนได้โดยไม่ต้องออกไปนอนบ้าน
8 ในส่วนของหลังคาจะมี 2 ชั้น ชั้นบนเป็นกระเบื้องสำหรับกันแดดกันฝน ชั้นล่างเป็นฝ้าที่ทำจากไม้ไผ่เช่นเดียวกับผนัง รวมทั้งมีปล่องสำหรับช่วยให้ระบายอากาศร้อนที่ลอยขึ้นสูง
9 ผนังอาคารทำจากไม้ไผ่เป็นหลัก เพื่อให้มีการระบายอากาศที่ดี และยังช่วยเป็นแผงสำหรับกรองแสง ในส่วนของผนังห้องนอนมีการบุผ้าฝ้ายอีกชั้นเพื่อกันแมลง

9

10

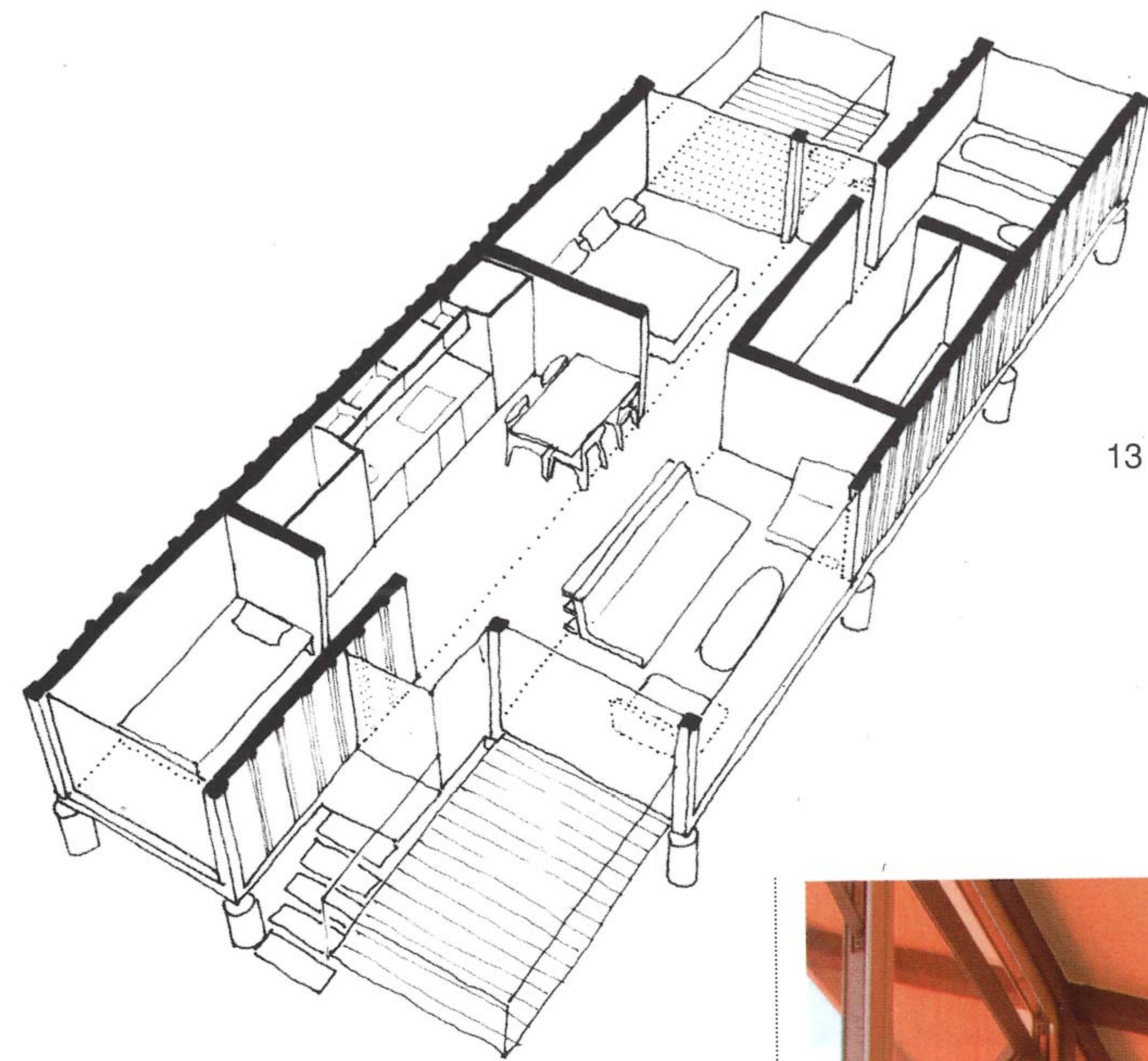
11

12

การผสมผสานเก่าเข้ากับสิ่งใหม่ นับเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของผู้นี้ ความจริงแล้วแนวคิดในการสร้างงานสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานและสร้างความสมดุลระหว่างสูตรอย่างเช่น เก้า-ใหม่ ทันสมัย-อนุรักษ์ หรือโลกาภิวัตน์-ท้องถิ่นนิยม นั้นมิใช่สิ่งใหม่แต่ประการใด ความน่าสนใจของงานในสไตล์นี้จึงมิได้มุ่งประเด็นไปที่ความสดแปลกของชิ้นงาน หากแต่อยู่ที่ว่างานชิ้นใดจะทำให้ได้ถึงจุดที่ 'ลงตัว' และ 'ใช่' มากกว่ากัน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากหลายชิ้นงานของ เบนจามิน แล้ว ทำให้สามารถประเมินได้ไม่ยากว่า ผลงานของผู้ผู้นี้จะเข้าข่ายของคำว่า 'ลงตัว' ได้อย่างไม่ต้องสงสัย ดังเห็นได้จากงานผลงานชิ้นเอกของเขา A Forest for a Moon Dazzler บ้านพักอาศัยขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่บริเวณชายป่าโปร่งใกล้กับทะเล บ้านหลังนี้เกิดจากความตั้งใจส่วนตัวของเขาที่ต้องการจะสร้างบ้านให้แม่ของเขาอยู่ และบ้านหลังนี้เองได้กลายเป็นจุดซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้โคจรมาพบกันอย่างถูกที่ถูกเวลา ด้วยการผสมผสานวัสดุสมัยใหม่อย่างเหล็กเข้ากับวัสดุธรรมชาติอย่างไม้ไผ่และไม้ รวมทั้งผสานเทคโนโลยีการก่อสร้างแบบสมัยใหม่ กับภูมิปัญญาของบ้านในแถบร้อนชื้นได้อย่างแยบยล เขาได้ออกแบบอาคารให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่แม่ของเขาปฏิบัติอย่างเป็นกิจวัตรทุกวัน ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนถึงเข้านอนตอนกลางคืน รวมทั้งพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะอันได้แก่ การชอบนอนชมพระจันทร์ตอนกลางคืน ตัวงานนอกจากจะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ดีแล้ว ยังสร้างอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่เรียบง่าย ใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ช่วยให้นำมาให้อยู่อาศัยได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ นำมาสู่วิถีชีวิตที่เรียบง่ายและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ

10 ผลงาน Containers of Hope ที่ตั้งอยู่ท่ามกลางภูมิประเทศที่เป็นเนินเขา และป่าโปร่งในแถบชนเมือง
11 ตัวอาคารเกิดจากการนำวัสดุสมัยใหม่มาประยุกต์ให้เข้ากับสถาปัตยกรรมเมืองร้อน
12 ชั้นตอนในการก่อสร้างที่ใช้เวลาก่อสร้างไม่นานและรวบรวมธรรมชาติดั้งเดิมน้อยมาก

13

13 ภาพตัดภายในตู้คอนเทนเนอร์สองตู้ที่ได้รับการจัดวางให้กลายเป็นบ้านพักอาศัย โดยมีทางเดินอยู่ตรงกลางและขนานด้วยพื้นที่ใช้งานทั้งสองฟาก
14 การแก้ปัญหาด้วยการทำช่องระบายอากาศด้านบนหลังคา ช่วยให้อากาศร้อนที่ลอยสูงขึ้นสามารถระบายออกสู่ภายนอกได้ดี และยังช่วยเป็นช่องแสงนำแสงเข้ามาใช้ในเวลากลางวัน

14

ด้วยความที่เบนจามินมีโอกาสได้ไปร่ำเรียนในต่างแดน จนจบการศึกษาในระดับปริญญาโท ทางด้านสถาปัตยกรรมจาก Rhode Island School of Design ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้เขาตระหนักดีว่า ไม่มีทางที่เราจะปฏิเสธเทคโนโลยีจากภายนอกได้ แต่อย่างไรก็ตามที่เรารับมือกับสิ่งเหล่านั้นได้อย่างรู้เท่าทัน ซึ่งเขาได้พยายามเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านั้น ผ่านทางงานสถาปัตยกรรมที่เขาเป็นผู้สร้างขึ้น ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในงาน Containers of Hope ที่เขาได้นำตู้คอนเทนเนอร์เก่า 2 ตู้ มาทำการแปรสภาพเป็นบ้านพักอาศัยขนาดเล็ก ที่ผ่านการออกแบบและแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงภูมิประเทศและภูมิอากาศมาเป็นอย่างดี มีการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อยู่อาศัยเป็นสำคัญ เช่น ต้องการให้อาคารเปิดโล่งเพื่อให้สัมผัสธรรมชาติรอบนอก แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องสามารถกันแดดและกันฝน รวมทั้งระบายความร้อนได้ดี ทำให้ผู้อยู่อาศัยยังคงสัมผัสถึงบรรยากาศของบ้านในเขตร้อนชื้นได้ แม้วัสดุที่ใช้จะเป็นวัสดุสมัยใหม่ทั้งหมด หรืออย่างในผลงาน Smith House บ้านพักอาศัยริมทะเลที่มีการคำนึงถึงมุมมองที่เปิดโล่ง สัมผัสวิวทิวทัศน์ทะเลได้อย่างเต็มที่ควบคู่ไปกับการใช้วัสดุธรรมชาติร่วมกับวัสดุสมัยใหม่ จนเกิดเป็นงานที่มีเสน่ห์เฉพาะตัว

15

17

16

ผลงานของ เบนจามิน การ์เซีย เซด นั้นมีทั้งงานสถาปัตยกรรมที่สร้างในคอนกรีตบ้านเกิดของเขาเอง และทั้งที่สร้างในต่างแดน เช่น ในอิตาลี และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งแนวคิดสถาปัตยกรรมต้นแบบอย่าง Bamboo Emergency Relief Shelter ที่พักอาศัยสำหรับผู้ประสบภัยที่สร้างขึ้นจากไม้ไผ่ นอกจากนี้เขายังให้ความสนใจในงานอีกหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบไม่ว่าจะเป็น การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ประติมากรรม จิตรกรรม งานออกแบบเครื่องประดับ และผลิตภัณฑ์เซรามิค โดยทุกชิ้นงานล้วนเต็มเปี่ยมไปด้วยไอเดียของการสร้างสรรค์ ที่สร้างขึ้นจากความเข้าใจในชิ้นงานนั้นๆอย่างถ่องแท้ รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่เริ่มออกแบบจนสร้างจริง

แม้ในทุกวันนี้สถาปัตยกรรมในประเทศปลายน้ำอย่างโลกที่สาม จะยังก้าวข้ามสภาวะทางสามแพร่งนี้ไปไม่พ้น แต่อย่างน้อยการปรากฏขึ้นของสถาปัตยกรรมฝีมือ เบนจามิน การ์เซีย เซด ย่อมเป็นนิมิตหมายอันดี ในการแสดงให้เห็นบรรดาสถาปนิกจากประเทศโลกที่สามได้ตระหนักถึงการเรียนรู้ทั้งโลกกว้าง (Global) และความเป็นท้องถิ่น (Local) ไปด้วยกัน เพื่อช่วยกันสร้างสรรค์ให้เกิด Glocal Architecture (Global+Local) อันเป็นเสมือนสถาปัตยกรรมบนทางแพร่งที่สี่ ที่อาจจะช่วยให้การก้าวข้ามทางสามแพร่งของสถาปัตยกรรมของประเทศโลกที่สามในครั้งนี้อาจทำได้ง่ายขึ้น

Photos & Info : Benjamin Garcia Saxe
www.benjaminarciasaxe.com

15-16 Smith House บ้านพักอาศัยที่ได้รับการออกแบบโดยให้ทุกห้องภายในบ้านสามารถมองออกสู่ทะเลได้ วัสดุที่นำมาใช้ช่วยให้ตัวอาคารแทรกตัวอยู่ในธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน
17 A Forest for a Moon Dazzler ในที่ขณะทำการก่อสร้าง